

LUND UNIVERSITY

Biografi över president Vladimir Putin

Lennhag, Mi

Published in:
Nationalencyklopedin

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lennhag, M. (2018). Biografi över president Vladimir Putin. I P. Söderberg, & S. Trygg (Red.), *Nationalencyklopedin* Nationalencyklopedin. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/vladimir-putin>

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Vladimir Putin

Putin [pu'tin], **Vladimirovitj, Vladimir**, född 7 oktober 1952, rysk politiker, premiärminister 1999–2000 och 2008–12, president 2000–08 och sedan 2012.

Vladimir Putin växte upp i Sankt Petersburg (dåvarande Leningrad). Hans far var marinsoldat. Vid striderna under belägringen av Leningrad under andra världskriget skadades fadern allvarligt. Flera släktingar omkom eller försvann under kriget.

I hård konkurrens antogs Putin till universitetets juristutbildning. Som 23-åring rekryterades han till den sovjetiska säkerhetstjänsten KGB och arbetade med kontraspionage och övervakning av utländska medborgare och diplomater i Leningrad. Putin lärde sig tala tyska flytande och var 1985–90 placerad i Dresden i Östtyskland för att värva agenter bland de utländska studenterna vid universitetet. Hans betydelse har dock i efterhand ifrågasatts.

LASKI DIFFUSION/SCANPIX

Vladimir Putin i uniform från sovjetiska KGB.

Efter att Tyskland återförenats 1990 återvände Putin till hemstaden och fick 1991 en tjänst vid universitetets utrikespolitiska avdelning. I samband med den misslyckade KGB-stödda statskuppen gentemot den sovjetiske presidenten

Michail Gorbatsjov samma år slutade Putin ha en aktiv tjänst i KGB.

Under sex år arbetade han under borgmästaren Anatolij Sobotjak (1937–2000) med stadens utrikeskontakter och investeringar, erfarenheter Putin senare drog nytta av i sin politiska karriär.

Putin kom till Moskva 1996 för att arbeta vid presidentadministrationen. Från 1998 var han chef för säkerhetstjänsten FSB, som efterträdde sovjettidens KGB.

President Boris Jeltsin meddelade 1999 att han ville se Vladimir Putin som sin efterträdare. Putin beslöt därmed att kandidera i det kommande presidentvalet våren 2000. I augusti 1999 röstade statsduman fram Putin som premiärminister. Politiskt fokuserade han omgående på lag och ordning.

Vladimir Putin intog snabbt en politisk ledarroll för en militär upptrappning av den pågående konflikten med delrepubliken Tjetjenien, officiellt riktad mot islamistiska rebeller som agerade i Tjetjeniens grannrepubliken Dagestan (jämför Tjetjenienkrigen). Denna politik ökade Putins popularitet bland den ryska befolkningen.

I samband med Jeltsins oväntade avgång 31 december 1999 övertog dåvarande premiärminister Putin, enligt konstitutionen, presidentens befogenheter i väntan på nytt presidentval.

Vid millennieskiftet höll Vladimir Putin ett tal som kom att bli välkänt. Talet publicerades direkt på internet, vilket kunde ses som att Putin var en modern ledare. Putin vann med en majoritet av rösterna redan i den första valomgången i mars 2000. Han installerades som president i maj.

ITAR-TASS/REUTERS/SCANPIX

Vladimir Putin svär presidenteden under överinseende av Boris Jeltsin 2000.

Putin mottog inhemsk kritik för sitt agerande när den ryska ubåten Kursk förliste i augusti 2000. I stället för att be exempelvis NATO om hjälp med en räddningsaktion stannade Vladimir Putin kvar i Sotji där han semesterade. Hela ubåtsbesättningen omkom. Tvärtemot förväntningarna blev han inte kritiserad för sitt agerande när gisslandramat på Dubrovkateatern resulterade i över hundra döda (jämför terrorattentatet i Moskva 2002).

Putins första år som president präglades av att oligarker, det vill säga rika finansaktörer, försökte utmana Putins maktposition (jämför oligarki). Maktkampen resulterade i att oligarkerna kunde behålla makt, men i utbyte mot stöd för Putin.

Detta var bara ett av tecknen på att det kunde vara svårt och riskfyllt att motarbeta den nye presidenten. Samtidigt säkrade Putin ökat inflytande över media genom att stora TV-kanaler fick Putinvänliga ägare och att rapporteringen om statschefen kontrollerades. Putins förändringar mot ökad censur mötte ökad internationell kritik i samband med mordet på den kända journalisten Anna Politkovskaja 2006.

Putin valdes till president för en andra mandatperiod genom 72 procent av rösterna i valet 2004. En begränsning av antalet mandatperioder som en rysk president tilläts sitta vid makten omöjliggjorde för Putin att ställa upp i valet 2008.

Hans efterträdare, Dmitrij Medvedev, stod Putin nära och betraktades av många som handplockad till posten. Dagen efter att den nye presidenten svor presidenteden utsågs Putin till premiärminister. Han kunde därför fortsätta ha ett starkt inflytande över den ryska politiken. Inför presidentvalet 2012 meddelade Putin att han återigen ställde upp som partiet Enade Rysslands kandidat. Medvedev stödde Putin som kandidat. Putin fick 64 procent av rösterna och inledde sin tredje mandatperiod som president.

Putins popularitet kan delvis förklaras med att han tillträdde som president efter att 1990-talet präglats av allvarliga ekonomiska kriser. Putins första åtta år som president 2000–08 innebar något av ett ekonomiskt mirakel, där den ryska ekonomin växte oväntat snabbt och mycket. Många vanliga ryssar fick förbättrade levnadsvillkor. Det ekonomiska uppsvinget var till stor del en effekt av att Ryska federationen kunde dra stor nytta av de internationellt höga olje- och energipriserna.

Putins starka ställning sedan millennieskiftet kan också förklaras med successivt stärkt censur och repression, som gjort det allt svårare för politiska motståndare att få tillträde till medierna, och i förlängningen för ryssarna att kunna ta del av korrekt nyhetsinformation.

Putin har aktivt strävat efter att göra Ryska federationen till en stormakt. För många påminner detta om sovjettiden. Patriotiska värden har allt starkare kommit att prägla historiebilden och det officiella kulturlivet. Såväl den ryska kyrkan som försvarsmakten har genom politiska styrdokument fått i uppgift att delta i spridandet av dessa värden. De ryska stormaktsambitionerna har märkts alltmer även genom det militära agerandet. Putin har motverkat Europeiska unionens och NATO:s utvidgning till länder i Östeuropa, samt andra länders rätt att fatta egna politiska beslut.

Ryska federationens agerande i omvärlden har förändrats under Putins tid vid makten. Våren 2014 annekterade Ryska federationen olagligt den ukrainska halvön Krim. Ryska federationen hade tillstånd att ha en militärbas i staden

Sevastopol, men Krim var ukrainskt territorium. Ukraina var den här tiden försvagat av en inrikespolitisk kris, som senare utvecklades till ett krig med rysk inblandning på ukrainskt territorium också i östra Ukraina. Krim styrs i dag de facto fortfarande från Moskva, trots internationella fördömanden. Se [Krim \(Historia\)](#). Hösten 2015 godkände Putin en militär intervention i Syrien efter en formell förfrågan från Syriens regering. 2017 gratulerade Putin både Syriens president Bashar al-Assad och de ryska styrkorna för att de skulle ha åstadkommit en mycket imponerande seger (jämför [syrisk inbördeskriget](#)).

I början av 2017 kom uttalanden från amerikansk underrättelsetjänst att Putin personligen skulle ha beordrat en påverkanskampanj för att försvåra för presidentkandidaten [Hillary Clinton](#) att vinna det amerikanska presidentvalet 2016. Jämför [USA \(Statsskick och politik\)](#).

Parallellt med detta har flera länder uttryckt att Ryska federationen bedrivit påverkanskampanjer och propaganda både i Ryska federationen och andra länder. De militära övningarna och upprustningarna har ökat och blivit en självklar del av Putins ledarstil.

Putin vann presidentvalet 2018 med cirka 76 procent av rösterna. Det är den högsta siffran Putin fått i ett presidentval. Han hade inga egentliga utmanare i valet, både på grund av att oppositionsledaren [Aleksej Navalnyj](#) hindrades från att ställa upp i valet och för att rådande medieklimat och lagstiftning gör det svårt för opposition och granskade journalister att arbeta i landet. Jämför [Ryska federationen \(Historia\)](#).

Valdeltagandet uppgick enligt ryska officiella siffror till omkring 67 procent, vilket många bedömare menar är inkorrekta siffror. Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa ([OSSE](#)) kritiserade valet på en rad punkter.

Eftersom presidentperioden 2008 förlängdes från fyra till sex år innehar Putin presidentposten i ytterligare i sex år, det vill säga fram till 2024.

Medverkande

Mi Lennhag

Källangivelse

Nationalencyklopedin, Vladimir Putin.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/vladimir-putin> (hämtad 2018-03-23)

